

Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Uygulamasının Öğrencilere Katkıları Üzerine Bir Değerlendirme

Mesut GÜN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Nevşehir

mesutgun07@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-9663-1066

İlhami KAYA

100. Yıl Ortaokulu, Güşlehir/Nevşehir

ilhamika@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0003-0668-5402

Geliş Tarihi: 12.07.2017

Revize Tarihi: 24.11.2017

Kabul Tarihi: 03.12.2017

ÖZ

Yapılan araştırmalar sürekli gelişim gösteren medya sektörünün insan hayatına etkisinin gün geçtikçe arttığını ortaya koymaktadır. Medya sektöründe yaşanan bu gelişmeler Avrupa’da “Medya Okur-yazarlığı” kavramını ortaya çıkarmıştır. 2000’li yılların başında ülkemizde de gündeme gelen bu yeni kavram ile birlikte RTÜK çeşitli çalışmalar başlatmıştır. 2007 yılında ise ortaokul düzeyindeki tüm kurumlarda bu ders seçmeli olarak okutulmaya başlanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak uzman görüşü alınarak geliştirilen ve açık uçlu dört sorudan oluşan “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini farklı örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören Medya Okur-yazarlığı dersi almış yirmi öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılardan elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmanın amacı seçmeli Medya Okur-yazarlığı dersi uygulamasının öğrencilere katkılarını ve öğrencilerde meydana getirdiği farkındalığı tespit ederek bir değerlendirme yapmaktır. Araştırma sonucunda öğrencilerin seçmeli Medya Okur-yazarlığı dersi ile ilgili daha çok olumlu görüş sahibi oldukları, dersin amacını tam olarak bilmedikleri, çoğunlukla dersin kendilerine ve arkadaşlarına katkı sağladığını düşündükleri görülmüştür.

Anahtar kelimeler: medya, medya okuryazarlığı, öğrenci görüşleri, farkındalık

An Evaluation On The Contribution Of Elective Media Literacy Course Application Students

ABSTRACT

Researches reveal that effects on human life of media sector which has been developing are increasing day by day. This developments on media sector bring out conception of media literacy in europe. In the beginning of 2000, with this new concept that became the main topic of conversation in Turkey too, RTÜK began various works. In 2007, also this subject began as elective lesson that students have been studying in all of secondary school. In this study, half-structured interview form which was taken expert’s opinions as data collection tool and consists of four open ended questions was used. 20 students who studied media literacy lesson in different Educational Institution consist of sample of research. Datas which were obtained by participant were evaluated by method of content analysis. The aim of research to evaluate benefits on students of elective media literacy lesson and to identify awareness that created on students. As a conclusion, students have had positive opinions related to elective media literacy lesson. It revealed that students didn’t know the aim of lesson before. The students thought that this lesson mostly contributed to themselves and their friends.

Keywords: Media, media literacy, student’s opinions, awareness

Giriş

Son yüzyılda bilim dünyasında yaşanan baş döndürücü gelişmelerin iletişim ve medya sektöründe de kendini gösterdiği ve 50 yıl öncesinde akılların tasavvur edemediği bir noktaya geldiği görülmektedir. Şüphesiz ki bu gelişmeler önümüzdeki yıllarda da hız kesmeden devam edecektir. Medya sektöründe yazılı basın ardından radyo ve Televizyon ile tanışan insanoğlu geçmişte alışmakta zorluk çektiği bir buluşun günümüzde esiri konumundadır. Son yıllarda bilgisayar ve internetin medya sektörüne girmesi ve insanın cebine kadar inmesiyle birlikte bu esaret insan geleceğini etkiler düzeye ulaşmıştır. Özellikle çocukların medya karşısındaki savunmasız durumları, onları hedef haline getirmiştir. Medyanın çocuklara olumlu etkileri olabileceği gibi birçok olumsuz etkisi de mevcuttur.

Elektronik medyanın duyguları uyuşturacağı, düş gücünü ya da esneklik yeteneğini kısıtlayacağı, başkalarını incitecek şekilde umursamazlık geliştireceği, yıkıcı davranışları yüreklendireceği, çocukları şiddete karşı duyarsız kılacağı, kalıplaşmış davranışlara süreklilik kazandıracağı, ahlaki değerlerin yozlaşmasına yol açacağı, yerel kültürü bastıracağı ve toplumsal kayıtsızlığa katkıda bulunacağı, bellek yitimi, dil yitimi, yüz yüze iletişim kurma sorunu, kimlik kargaşası gibi birçok olumsuz etkiden söz edilebilir (Lemish ve Koluckı, 2013: 16; Mora, 2014). Bir yetişkinin medyanın zararlarına karşı geliştirdiği savunma mekanizmalarını çocukların geliştiremediği ve medyanın cazibesi karşısında çaresiz kalarak etkilendikleri görülmektedir. Baltaş tarafından yapılan araştırmada 6-14 yaş arası çocukların % 40'ının ders çalışırken bile televizyon izledikleri belirlenmiştir (Baltaş, 2001: 89). Çocukların bir yıllık süre içerisinde yaklaşık olarak 900 saatini okulda, 1500 saatini ise ekran karşısında geçirmesi medya faktörünün insan hayatına olan etkisini gözler önüne sermektedir (MEB, 2006). Akşit ve Dönmez tarafından öğrenci görüşü alınarak yapılan araştırmada ise öğrencilerin çoğunun kitle iletişim araçlarında sunulan her tür bilginin gerçek olduğunu düşündükleri, sunulan her iletinin doğru olduğunu kabul ettikleri ve seçici olmadıkları, bilinçli olmadıkları ve medyayı doğru okumadıkları verilerine ulaşılmıştır (Akşit ve Dönmez, 2011: 45). Bütün bu veriler çocukların medya karşısındaki konumlarını gözler önüne sermekle birlikte, medyanın zararlı etkilerinden korunmak adına çeşitli tedbirler alınması gerektiğini göstermektedir.

Medya alanında yaşanan bu akıl almaz gelişmeler ve çocukların medya karşısındaki savunmasız durumları bilim insanlarını bazı önlemler almaya mecbur bırakmıştır. Medyanın zararlarına karşı ortaya atılan fikirlerden bir tanesi insanların, özellikle çocukların medyanın zararları konusunda eğitilmesi fikridir. Bu fikrin kabul görmesi ile birlikte “medya okuryazarlığı” kavramının ortaya atıldığı görülmektedir. Başlangıçta sivil toplum hareketi olarak doğan medya okuryazarlığı konusu zamanla hükümetler tarafından benimsenmiş ve çeşitli politikalar üretilmiştir (Avşar, 2014). Medya okuryazarlığı kavramını açıklamaya yönelik olarak bilim insanları tarafından değişik tanımların yapıldığı görülmektedir. Som ve Kurt’a (2012: 1006) göre medya okuryazarlığı “etkisi altında kalınan medya mesajlarını belli bir süzgeçten geçirip yorumlamak ve onları eleştirel bakış açısıyla değerlendirmek” tir. Kurudayıoğlu ve Tüzel (2010: 27) bu kavramı “Medya okuryazarlığı en genel anlamda medya araçlarından gelen iletileri tüm boyutlarıyla anlamlandırmak ve medya ürünleri oluşturabilmek” şeklinde açıklamıştır. Radyo Televizyon Üst Kurulu ise “Çeşitli bağlamlarda ve çeşitli biçimlerdeki medya iletilerine erişebilme, bu iletileri doğru algılayabilecek donanıma sahip olma ve en sonunda bizzat iletiler üretebilme yeteneğini içeren medya okuryazarlığı kitlelere kontrol gücü veren, gerçek dünya ve medya tarafından yaratılan dünya arasındaki sınırın fark edilmesini sağlayan bir kavramdır.” şeklinde bir tanımlama yapmıştır (T.C. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu [RTÜK], 2007: 34). Tüm bu tanımların ortak noktasının “medya iletilerini doğru anlamlandırma ve eleştirel bakış açısı” olduğu görülmektedir. Medya okuryazarlığı eğitimi ile özellikle çocuklara ve gençlere medya karşısında bilinçli olma, seçici davranma, gerçek dünya ile medya dünyası arasındaki farkı kavrayabilme becerilerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Medya konusundaki eğitimlerim ilk olarak Amerika Birleşik Devletleri’nde daha sonra ise Avrupa ülkelerinde hayata geçirildiği görülmektedir. Ülkemizde ise medya okuryazarlığı kavramı ilk olarak 20-21 Şubat 2003 tarihlerinde gerçekleştirilen İletişim Şurası’nda RTÜK tarafından kullanılmıştır. Daha sonra 2004 yılında Şiddeti Önleme Platformu tarafından bu kavrama dikkat çekilmiştir. RTÜK’ün 22 Eylül 2004 tarihli toplantısında “İlk ve orta öğretim ders programlarına medya okuryazarlığı dersi konulmasının ve ulusal televizyon kuruluşlarının temsilcilerine ayrımcılığa ve şiddete karşı duyarlılığın artırılmasına yönelik eğitim verilmesinin oy birliğiyle kabul edildiği ve medya okuryazarlığı dersinin ders programlarına eklenmesi için Milli Eğitim Bakanlığı ile resmi temaslara başladığı” kararlarının alındığı Şiddeti Önleme Platformu Medya ve Şiddet Alt Çalışma Grubu raporunda ifade edilmiştir (Altun, 2009: 98). Bu gelişmeleri Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ile Radyo Televizyon Üst Kurulu Uzmanları ve İletişim Bilimleri Fakültesi Akademisyenlerinden oluşan bir komisyonun kurulması ve bu komisyon tarafından Medya Okuryazarlığı Dersi Taslak Öğretim Programı ve Öğretmen Kılavuzu’nun hazırlanması takip etmiştir. Daha sonra Radyo Televizyon Üst Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı arasında 22 Ağustos 2006 tarihinde Medya Okuryazarlığı dersinin öğretim kurumlarında seçmeli ders olarak okutulmasına dair işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bu gelişmenin ardından Milli Eğitim Bakanlığı, RTÜK ve İletişim,

Eğitim ve Fen Edebiyat Fakültelerinin katkılarıyla oluşturulan bir danışma kurulu ve bir komisyon tarafından Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'na son şekli verilerek 31 Ağustos 2006 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Talim Ve Terbiye Kurulu'nda kabul edilmiştir. Bu program 36 saatlik bir süre baz alınarak hazırlanmış ve bu dersin 6, 7 veya 8.sınıflardan birinde bir defaya mahsus olmak üzere haftada bir saat olarak okutulması öngörülmüştür (RTÜK ve MEB, 2007).

2006-2007 eğitim-öğretim yılında 5 ilde belirlenen 5 ilköğretim okulunda pilot uygulamaya gidilmiş; 2007-2008 eğitim-öğretim yılında ise tüm ilköğretim kurumlarında Medya Okuryazarlığı dersinin öğretimine başlanmıştır. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan 4+4+4 kesintisiz 12 yıllık eğitim sistemi ile birlikte ortaokul haftalık ders çizelgelerinde değişiklik yapılmıştır. Yeni düzenlemeye göre Medya Okuryazarlığı dersinin uygulanma şeklinde de değişikliğe gidilmiş ve bu dersin 7. veya 8.sınıflardan birinde öğrenci isteğine bağlı bir kez alabilecekleri 2 saatlik seçmeli bir ders olarak okutulması, ertesi yıl ise not ile değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır. Medya Okuryazarlığı dersi ortaokullarda öğrenci isteğine bağlı, en az 10 öğrencinin tercih etmesiyle açılan seçmeli bir ders olarak halen okutulmaktadır.

Ülkemizdeki alan yazını incelendiğinde Medya Okuryazarlığı kavramının gündeme gelmesinin ve ders olarak okutulmaya başlanmasının ardından bu konuya yönelik Çakır vd. (2012), Damlapınar (2014), Çepni vd. (2015), İnan (2015), Gedik (2015), Hasdemir (2012), Kıncal ve Kartal (2009), Çakmak ve Altun (2013), Altun (2009), Karakoç ve Avcı (2013), Akca vd. (2014), Kahyaoğlu ve Kenanoğlu (2014), Gömleksiz ve Duman (2013), Görmez (2014) tarafından çalışmalar yapıldığı görülmektedir.

Bu araştırmada seçmeli medya okuryazarlığı dersi uygulamasının öğrencilere katkıları ve hali hazırdaki uygulamanın durumu belirlenmeye çalışılmıştır. Medya okuryazarlığı dersi uygulamasının başarı düzeyi, bu dersin öğrencilere ne derece katkıda bulunduğu ve çocukları medyanın zararlarına karşı ne derece eğittiği araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada görüşme metodu kullanılmıştır. Görüşme sırasında araştırmaya katılan öğrencilere dört sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme metodu, zihindeki belli bir hipotezi test etmek için veri elde etme sürecinde başvurulabilecek oldukça kullanışlı bir metottür (Şahin, 2015: 344). Buradaki amaç öğrencilerin seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin katkıları hakkındaki düşüncelerini öğrenmek olduğundan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği seçilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmaya dâhil edilen farklı ortaokul ve liselerde öğrenim gören 20 öğrencinin seçmeli Medya Okuryazarlığı dersi ile ilgili görüşlerini içeren bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Gören Öğrencilerin Ders Hakkındaki Bilgi ve Görüşleri

Tablo 1.

“Seçmeli medya okuryazarlığı dersi hakkında neler biliyor ve düşünüyorsun?” sorusuna ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamaları

Kodlar	Öğrenci Bilgileri	f	%
Olumlu Düşünceler	Medyanın iyi kötü ne işe yaradığını öğrendim ve yalan yanlış şeylerin sadece ilgi çekmek için olduğunu. (Ö2, Ö10)		
	Güzel bir ders. Araştırmaya yöneliktir. (Ö3, Ö5)		
	Çok eğlenceli. Gazete falan hazırlıyorduk, medyayı çok seviyorum. (Ö4)		
	Düşünce yeteneğimin geliştirdi ve güncelimi geliştirmemde çok yardımcı oldu. (Ö6)		
	Medyadaki kitle iletişim araçlarını öğrenmek ve hakkında daha çok şey öğrenmek, medyanın sorunlarını öğrenmek. (Ö7, Ö12, Ö16, Ö17)		
	Ne tür program izleyeceğim hakkında genel bilgi veriyor. (Ö8)		
	TV kanallarında 18 yaş üstü, şiddet ve korku, olumsuz örnek vb. den bahseden konu. (Ö9)		
	Medya okuryazarlığı dersi medyanın nasıl kullanıldığını ve ne işe yaradığını konu alan bir derstir. (Ö11)	19	86,36
	Medyayı kendi düşüncelerimizle yorumlamamızı öğretir. Gereksiz bir ders gibi görünse de insanların hayatına olumlu yönde birçok etkisi vardır. (Ö12)		
	Medyada her şey gizli tutulmaktadır. Verilen bilgilerin %60'ı eksik veya yanlış. O yüzden medya dersinin gerektiği kadar bilgi verdiğini düşünüyorum. (Ö13)		
	Medya hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayan bir derstir. (Ö14)		
	Böyle bir ders işleştik, gazete haberleri okuyup reklam filmi bile hazırlamıştık. Sadece bunu biliyorum. (Ö18)		
	Teknoloji, iletişim, kullandığımız haberleşme araçlarını daha bilinçli kullanmak için verilen derstir. (Ö19, Ö20)		
Olumsuz Düşünceler	Öğrenciler derste sadece boş boş oturuyor. (Ö1)	3	13,64
	Bence gereksiz bir ders. (Ö10, Ö15)		

*Bazı öğrenciler birden fazla görüş ifadesi kullanmışlardır.

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin “Seçmeli Medya Okuryazarlığı dersi hakkında neler biliyor ve düşünüyorsun?” sorusuna ilişkin 22 görüş ifadesi kullandığı görülmektedir. Bu ifadelerden 19'u olumlu, 3'ü ise olumsuzdur. Öğrencilerin çoğunluğunun seçmeli medya okuryazarlığı dersi hakkında olumlu düşüncelere sahip olduğu söylenebilir. Olumlu düşüncelerin oranı % 91,67 iken olumsuz düşünceler % 8,33'lük orana sahiptir. Öğrencilerin seçmeli medya okuryazarlığı ile ilgili düşüncelerinden bazıları şu şekildedir:

Öğrenciler derste sadece boş boş oturuyor. (Ö1)

Medyanın iyi kötü ne işe yaradığını öğrendim ve yalan yanlış şeylerin sadece ilgi çekmek için olduğunu. (Ö2)

Bence gereksiz bir ders, medyanın iyi ve kötü sonuçlarını falan öğretiyor. (Ö10)

Güzel bir ders. Araştırmaya yöneliktir. (Ö3)

Bizleri medyanın zararları hakkında bilinçlendirmek. Kullanımını uygun bir biçimde öğretmek. Bence güzel bir ders. (Ö5)

Medya okuryazarlığı dersi medyanın nasıl kullanıldığını ve ne işe yaradığını konu alan bir derstir. (Ö11)

Medya hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayan bir derstir. (Ö14)

Teknoloji, iletişim, kullandığımız haberleşme araçlarını daha bilinçli kullanmak için verilen derstir. (Ö19)

Medyayı kullanmayı, bilinçli kullanmayı öğretiyorlar. (Ö20)

Medyadaki kitle iletişim araçlarını öğrenmek ve hakkında daha çok şey öğrenmek, medyanın sorunlarını öğrenmek. (Ö7)

Medya okuryazarlığı medya organlarını tanımayı ve medyayı kendi düşüncelerimizle yorumlamamızı öğretir. Gereksiz bir ders gibi görünse de insanların hayatına olumlu yönde birçok etkisi vardır. (Ö12) Gazete, internet, dergi yani kısaca iletişim hakkında bilgi veriyor. (Ö16)

Yayın organları ile ilgili bir şeyler. (Ö17)

Derste test çözüyorduk, gerekli bir ders değil. (Ö15)

Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Gören Öğrencilerin Bu Dersin Amacını Bilip Bilmedikleriyle İlgili Görüşleri

Tablo 2.

“Medya okuryazarlığı dersinin okutulma amacını biliyor musun, biliyorsan kısaca açıklar mısın?” sorusuna ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamaları

Öğrenci Görüşleri	Cinsiyet	f	%	%
Biliyorum.	Kız	6	42,86	70
	Erkek	8	57,14	
Bilmiyorum.	Kız	2	33,33	30
	Erkek	4	66,66	

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 70’inin seçmeli medya okuryazarlığı dersinin amacını bildiğini, % 30’unun ise bilmediğini ifade ettiği görülmektedir. Bulgulara göre öğrencilerin çoğunluğunun seçmeli medya okuryazarlığı dersinin amacını bildiğini ifade ettiği tespit edilmiştir. Bu dersin amacını bildiğini ifade eden öğrencilerin % 42,86’sının kız, % 57,14’ünün erkek olduğu görülmektedir. Dersin amacını bilmeyen öğrencilerin ise % 33,33’ünün kız, % 66,66’sının erkek olduğu tespit edilmiştir. İki husus açısından da erkek öğrencilerin kız öğrencilerin önünde olduğu görülmektedir.

Tablo 3.

“Medya okuryazarlığı dersinin okutulma amacı ” na ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamaları

Öğrenci Görüşleri	f	%
Medya hakkında bilgi sahibi olmak	4	20
Yeni nesli medya konusunda bilinçlendirmek	4	20
Medyayı güvenli kullanmayı öğrenmek	4	20
Medyada gördüğümüz iyi ya da kötü şeyleri araştırmadan inanmama hususunda bireyleri eğitmek	1	5
Medyadan haberdar olmak	1	5
Medyadaki sorunları öğrenmek	1	5
Öğrencilere medyanın ne işe yaradığını anlatmak	1	5
İnsanların daha çok yorumlayabilme yeteneklerini geliştirebilmek	1	5
Bilgi paylaşma yollarını bilmek	1	5
Gazete, dergi internet hakkında bilgi almak	1	5
Doğru habere ulaşmak	1	5
Toplam	20	100

***Bazı öğrenciler birden fazla görüş ifadesi kullanmışlardır.**

Tablo 3’e göre araştırmaya katılan öğrencilerin seçmeli medya okuryazarlığı dersinin amacı olarak 20 görüş ifadesi kullandıkları görülmektedir. Kullanılan ifadeler arasında yanlış bir amacın telaffuz edilmediği tespit edilmiştir. Öğrencilerin kullandıkları görüş ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Medyada gördüğümüz iyi ya da kötü şeyleri araştırmadan inanmamak. (Ö2)

Medyadan haberdar olmak (Ö3)

Yeni nesli medya konusunda bilinçlendirmek (Ö5)

Medyadaki sorunları öğrenmek ve medyadaki olaylar hakkında daha bilgili olmak(Ö7)

İnsanların daha çok yorumlayabilme yeteneklerini geliştirebilmek amaçlı olduğunu düşünüyorum. (Ö12)

Bilgi paylaşma yollarını bilmek. Gazete, dergi internet hakkında bilgi almak. (Ö16)

Daha bilinçli bireyler yetiştirmek, doğru habere ulaşmak, medya hakkında bilmemiz gerekenleri öğretmek. (Ö19)

Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Gören Öğrencilerin Bu Dersin Kendilerine ya da Arkadaşlarına Katkısı Olup Olmadığıyla İlgili Görüşleri

Tablo 4.

“Medya okuryazarlığı dersinin sana ya da öğrenci arkadaşlarına katkısı olduğunu düşünüyor musun, lütfen açıklar mısın?” sorusuna ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamalar

Öğrenci Görüşleri	Cinsiyet	f	%	%
Katkısı var.	Kız	7	50	70
	Erkek	7	50	
Katkısı yok.	Kız	1	16,67	30
	Erkek	5	83,33	

Tablo 4 incelendiğinde, “Medya Okuryazarlığı dersinin sana ya da öğrenci arkadaşlarına katkısı olduğunu düşünüyor musun, lütfen açıklar mısın?” sorusuna öğrencilerin % 70’inin “katkısı var”, % 30’unun “katkısı yok” şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Bulgulara göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun medya okuryazarlığı dersinin kendilerine ve arkadaşlarına katkı sağladığını düşündükleri söylenebilir. Katkı sağladığını düşünen öğrencilerin kız ve erkek öğrencilerde eşit oranda olduğu görülmektedir. Medya okur yazarlığı dersinin kendilerine ve arkadaşlarına bir katkı sağlamadığını düşünen öğrencilerin ise ağırlıklı olarak erkek olduğu tespit edilmiştir. Bu verilerden hareketle medya okuryazarlığı dersinin kız öğrencilere daha çok katkı sağladığı söylenebilir.

Tablo 5.

“Medya okuryazarlığı dersinin katkıları” na ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamaları

Öğrenci Görüşleri	f	%
Yeni bilgiler öğrenilmesi	3	21,43
Güncel olayların takip etmeye katkı sağlaması	2	14,29
Medyayı daha dikkatli ve bilinçli kullanmayı sağlaması	2	14,29
Olayların gerçek mahiyetinin anlaşılmasını sağlaması	1	7,14
Çevreyle olan iletişime katkı sağlaması	1	7,14
Medyadaki olaylar konusunda duyarlılık kazandırması	1	7,14
TV işaretlerinin öğrenilmesi	1	7,14
Medya olaylarını tahlil ve tenkit etmeye katkı sağlaması	1	7,14
Medya hakkında bilgiler verilmesi	1	7,14
Sosyal çevre edinmeye katkı sağlaması	1	7,14
Toplam	14	100

Araştırmaya katılan öğrenciler medya okuryazarlığı dersinin kendilerine ve arkadaşlarına katkılarına ilişkin 14 görüş ifadesi kullanmışlardır. Bazı öğrenciler aynı cevap içerisinde birden fazla görüş bildirmişlerdir. Öğrenciler tarafından dile getirilen katkılar arasında ilk sırayı “yeni bilgiler öğrenilmesi” ifadesinin aldığı görülmektedir. Öğrencilere ait ifadelerin bazıları şu şekildedir:

Evet, düşünüyorum, çünkü her olay sandığım kadar iyi ya da kötü değil. (Ö2)

Evet. Güncel olayları takip edebiliyorum. (Ö4)

Ben olduğunu düşünüyorum. Artık medyayı daha dikkatli ve bilinçli kullanıyorum. (Ö5)

Medyadaki olayları yakından görmek ve bu konuda daha duyarlı olmak. (Ö7)

Biraz oldu, bilmediğim TV işaretlerini öğrendim. (Ö10)

Bu ders medya organlarını tahlil ve tenkit etme konusunda insanlara birçok şey katıyor. (Ö12)

Evet, çünkü bilinçli medya kullanımı güzel arkadaşlıklar ve güzel sosyal çevre kazandırıyor. (Ö20)

Tablo 6.

“Medya okuryazarlığı dersinin katkı sağlamamasının nedenleri” ne ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamaları

Öğrenci Görüşleri	f	%
Derslerde başka aktivitelerin yapılması	1	33,33
Dersin bir süre sonra sıkıcı gelmesi	1	33,33
Diğer derslerin yanında gereksiz olması	1	33,33
Toplam	3	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin medya okuryazarlığı dersinin kendilerine ve arkadaşlarına katkı sağlamadığı görüşlerine gerekçe olarak 3 farklı görüş ifadesi kullandıkları görülmektedir. Öğrencilere ait ifadeler şu şekildedir:

Hayır, düşünmüyorum. Çünkü derste öğrenciler bilgisayar oyunu oynuyor. (Ö1)

Hayır, matematik, fizik, Türkçe gibi dersler varken saçma. (Ö17)

Ben o kadar faydası olduğunu zannetmiyorum, çünkü belli bir süre sonra ders çok sıkıcı geliyor. (Ö11)

Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Gören Öğrencilerin Bu Dersin İşlenişine Devam Edilip Edilmemesiyle İlgili Görüşleri

Tablo 7.

Sence medya okuryazarlığı dersi uygulamasına devam edilmeli mi, neden?” sorusuna ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamaları

Öğrenci Görüşleri	Cinsiyet	f	%	%
Devam edilmeli	Kız	6	46,15	65
	Erkek	7	53,85	
Devam edilmemeli	Kız	2	28,57	35
	Erkek	5	71,43	

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 65’inin Medya Okuryazarlığı dersinin devam etmesi gerektiğini, % 35’inin ise devam etmesine gerek olmadığını ifade ettiği görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun dersin devam etmesini düşündüğü söylenebilir. Devam etmeli diyen öğrencilerin % 46,15’inin kız, % 53,85’inin ise erkek olduğu görülmektedir. Bu oranlar birbirine oldukça yakındır. Devam edilmemesi gerektiği yönünde görüş bildiren öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 71,43) ise erkektir.

Tablo 8.

“Medya okuryazarlığı dersi uygulamasına devam edilmesinin nedenleri” ne ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans ve yüzde hesaplamaları

Öğrenci Görüşleri	f	%
Çok eğlenceli bir ders olması	3	50
Bu konudaki bilgilerin artırılmasının gerekliliği	1	16,67
Medya ve internet koşunda bilinç veriyor olması	1	16,67
İnsanları eğitmesi	1	16,67
Toplam	6	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin Medya Okuryazarlığı dersi uygulamasına devam edilmesine gerekçe olarak 6 görüş ifadesi kullandıkları belirlenmiştir. Bu ifadelerden en çok “ dersin eğlenceli olması” görüşünün dile getirildiği görülmektedir. Öğrencilere ait ifadeler şu şekildedir:

Evet devam edilmeli, çok eğlenceli geçiyor. (Ö4)

Evet. Çünkü bu konudaki bilgiler artırılmalı. (Ö6)

İyi bir ders, devam edilmeli. (Ö8)

Evet, güzel geçen bir ders. (Ö16)

Devam edilmeli. İnsanlar kitap okumuyor, insanlar konuştuklarını bilmiyor ya da düşüncelerini aktaramıyor. Bu ders bu konuda en yardımcı ders bence. (Ö12)
Bence devam edilmeli, medya, internetin nasıl kullanılması gerektiğini, ne işe yaradığını öğretiyor. (Ö11)

Tablo 9.

“Medya okuryazarlığı dersi uygulamasına devam edilmemesinin nedenleri” ne ilişkin öğrenci görüşlerine ait bulguların frekans v yüzde hesaplamaları

Öğrenci Görüşleri	f	%
İnsanların bilinçli olmaları ve medya kullanımının herkesçe bilinmesi	2	33,33
Derslerin işlenmemesi, değişik etkinliklerle dolduruluyor olması	1	16,67
Bu dersin yerine daha önemli derslerin verilebileceği	1	16,67
Öğrencilerin derse gereken ciddiyeti göstermemesi	1	16,67
Bu dersten öğrenilebilecek her bilginin öğrenilmiş olması	1	16,67
Toplam	6	100

Araştırmaya katılan öğrenciler Medya Okuryazarlığı dersi uygulamasının devam etmemesi gerektiği düşüncelerine gerekçe olarak 6 görüş ifadesi kullanmışlardır. Öğrencilere ait ifadeler şu şekildedir:

Hayır. Öğrenciler medya okuryazarlığı dersinde boş boş bilgisayar oynayacaklarına daha verimli işler yapmalı. (Ö1)

Bence medya okuryazarlığı olmamalı, çünkü insanlar zaten biliyor, onun yerine daha verimli dersler olabilir. (Ö2)

Bende gerekmiyor, herkes öğrendiği kadar öğrendi. (Ö13)

Hayır, bu ders yerine dil öğrenmek daha mantıklı. (Ö17)

Hayır, zaten öğrencilerin interneti kullanma alanları farklı olduğu için gerekli ciddiyet gösterilmez. (Ö19)

Hayır, çünkü medya kullanımını herkes genellikle biliyor. (Ö20)

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insan hayatını esir alan medya sorununa karşı önlem olarak belirlenen Medya Okuryazarlığı dersi akıllara uygulamanın öğrencilere katkısı olup olmadığı sorusunu da getirmektedir. Amerika ve Avrupa da ciddiyetle ele alınan bu dersin ülkemizde ne oranda başarı sağladığı zihinleri kurcalamaktadır. Yapılan araştırmanın bulgularına göre seçmeli Medya Okuryazarlığı dersini gören öğrencilerin medya karşısındaki tutumlarının değiştiği, bilinçlenme oranlarının arttığı dolayısıyla dersin büyük oranda amacına ulaşmış olduğu söylenebilir. Bununla beraber derste farklı aktivitelerin yapıldığı ifadesi dikkate alınmalı ve seçmeli derslerin işleniş kontrol altında tutulmalıdır. Seçmeli derslerin diğer ana derslere takviye olarak kullanılması dersin amacına hizmet etmesini engelleyecek bir faktördür. Görüşme yapılan öğrencilerden bir kısmının 8 yıllık kesintisiz eğitim kapsamındaki ilköğretim okullarından mezun olduklarını ve bu dersi işlemediklerini beyan etmeleri ise dersin amacına uygun olarak işlenmediği için öğrenci zihninde yer etmediği ihtimalini de akıllara getirmektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler Medya Okuryazarlığı dersi hakkında %86,36 oranında olumlu görüş ifadesi dile getirmişlerdir. Olumsuz görüş ifadeleri ise %13,64 oranında kalmıştır. Bu verilerden hareketle öğrencilerin ders hakkında çoğunlukla olumlu düşüncelere sahip olduğu ve dersin bu anlamda amacına ulaştığı söylenebilir. Öğrenci ifadelerinin özellikle dersin medya ve kitle iletişim araçlarının kullanımı konusunda bilinç düzeyini arttırması üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerin ifade ettiği görüşlerin çoğunun dersin içeriğiyle ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Görüşme yapılan öğrencilerin %70'inin seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin amacını bildiğini, %30'unun ise bilmediğini ifade ettiği görülmektedir. Bulgulara göre seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin amacını bildiğini ifade eden öğrencilerin %42,86'sının kız, %57,14'ünün erkek olduğu tespit edilmiştir. Seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin amacını bilmediğini ifade eden öğrencilerin %33,33'ünün kız, %66,67'sinin erkek olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin her iki

durumda da kız öğrencilerden önde olduğu sonucuna varılmaktadır. Seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin amacını bildiğini ifade eden öğrencilerin dersin amacı olarak 20 görüş ifadesi dile getirmişlerdir. Aşağı yukarı her görüş ifadesinin Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda verilen ders amaçları ile ilişkili olduğu; ancak genel olarak tüm öğrencilerin dersin sadece bir amacına odaklandığı veya sadece bir amacı bildiği, dersin tüm amaçlarına hâkim olmadıkları belirlenmiştir. (MEB, 2013: 3). Öğrencilerin görüş ifadelerinde daha çok medya hakkında bilgilenme, bilinçlenme ve medyanın doğru kullanımını öğrenme üzerinde durdukları görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin kısmen amacına hizmet ettiği ve dersin amaçlarının tüm yönleriyle kavratılmadığı söylenebilir. Çakır vd. (2012) tarafından yapılan çalışmada medya okuryazarlığı dersi projesinden elde edilen sonuçların medya okuryazarlığı eğitiminin önemi ve medyanın olası zararlı etkilerinden korunma konusunda başlangıç itibarıyla bir farkındalık/etki yaratıldığını söylemenin mümkün olduğu; ancak medya okuryazarlığı dersinden beklenen sonuçlar açısından değerlendirilmesi durumunda hedeflenen amaçlara ulaşılamamış olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çakır vd., 2012: 52-53). Bu bağlamda çalışmadan elde edilen verilere göre aradan geçen yıllara rağmen sonucun değişmediği ve henüz medya okuryazarlığı dersi ile hedeflenen amaçlara tam olarak ulaşılamadığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %70'inin seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin kendilerine ve arkadaşlarına katkısı olduğunu, %30'unun ise katkısı olmadığını ifade ettiği görülmektedir. Bu verilerden hareketle seçmeli Medya Okuryazarlığı dersi alan öğrencilerin çoğunluğunun dersin katkısı olduğunu düşündükleri söylenebilir. Damlapınar (2014) tarafından yapılan çalışmaya göre medya okuryazarlığı dersi alan öğrencilerin almayanlara göre medyadan aldıkları mesajları daha çok sorguladıkları, başka kaynaklardan da araştırdıkları; daha eleştirel bir şekilde yaklaştıkları ve medyanın zararları açısından daha bilinçli oldukları; sosyal ilişkilerde medyanın mesajını daha çok kullandıkları; medya karşısında daha aktif alıcı olarak konumlandıkları, şikayet ve beklentilerini daha çok dile getirdikleri tespit edilmiştir (Damlapınar, 2014: 187). Kartal (2007) tarafından yapılan çalışma sonuçları da medya okuryazarlığı eğitiminin öğrencileri olumlu etkilediği yönündedir. Bu sonuçlar çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunlukla dersin kendilerine katkısı olduğunu dile getirmelerini destekler niteliktedir. Dersin kendilerine ve arkadaşlarına katkısı olduğunu ifade eden öğrencilerin %50'sinin kız, %50'sinin ise erkek olduğu görülmektedir. Dersin herhangi bir katkısı olmadığını düşünen öğrencilerde ise erkeklerin %83,33'lük bir oranla açık ara önde oldukları tespit edilmiştir. Bu verilerden hareketle erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre seçmeli Medya Okuryazarlığı dersini daha gereksiz gördükleri söylenebilir. Seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin kendilerine ve arkadaşlarına katkıları olduğunu dile getiren öğrencilerin 14 görüş ifadesi kullandıkları görülmektedir. Öğrenciler seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin yeni bilgiler verme, güncel olayların takibini sağlama, medyayı dikkatli ve bilinçli kullanmayı sağlama, medyayı tanıma, olayları doğru yorumlamayı sağlama gibi katkıları ifade etmişlerdir. Bulgulardan hareketle seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin öğrencilere öğretim programında öngörülen dört temel beceriyi büyük oranda kazandırdığı söylenebilir. Öğrenciler tarafından dile getirilen görüş ifadelerinin çoğunun dört temel beceri kapsamına girdiği belirlenmiştir (MEB, 2013: 3-4). Seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin kendilerine ve arkadaşlarına katkı sağlamadığını ifade eden öğrencilerin ise katkı sağlamamasına gerekçe olarak 3 görüş ifadesi kullandıkları görülmektedir. Bunlar “derste başka aktivitelerin yapılması, dersin sıkıcı gelmesi, diğer derslerin yanında gereksiz olması” ifadeleridir. Özellikle derste başka aktivitelerin yapılması ifadesinin ciddiyetle ele alınması ve bu dersin amacına uygun olarak işlenip işlenmediğinin uygun yöntemlerle tespit edilmesi gerekmektedir. Böylece sınav başarısına dayalı eğitim sisteminde bu ve benzeri seçmeli derslerin ana derslere özellikle soru çözmek için takviye dersler olarak kullanılmasının önüne geçilmiş ve dersin amacına uygun işlenmesi sağlanmış olacaktır. Kesici ve Kızılkaya (2016) tarafından yapılan çalışmada görüşüne başvuru alan öğretmenlerin bir kısmının dersin bir kısmının medya okuryazarlığı eğitimine ayrıldığını, kalan kısmını ise diğer alan derslerine ayırdıklarını ifade etmeleri çalışmadan elde edilen verileri destekler niteliktedir (Kesici ve Kızılkaya, 2016: 181).

Araştırmaya katılan öğrencilerin %65'inin seçmeli Medya Okuryazarlığı dersi uygulamasına devam edilmesi, %35'inin ise devam edilmemesi yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Devam edilmeli diyen öğrencilerin %46,15'i kız, %53,85'i erkektir. Bu oranların birbirine yakın oldukları söylenebilir. Devam edilmemesi gerektiği yönünde görüş bildiren öğrencilerin ise %71,43'ünün erkek,

%28,57'sinin kız olduğu tespit edilmiştir. Bulgulardan hareketle dersin gereksiz olduğu ve devam etmemesi gerektiği fikrinin erkek öğrenciler arasında daha yaygın olduğu söylenebilir. Araştırmaya katılan öğrenciler dersin devamına gerekçe olarak 6 görüş ifadesi kullanmışlardır. Dersin devam etmesi gerektiğini ifade eden öğrenciler; dersin eğlenceli geçmesi, medya konusunda bilgilerin artırılmasının gerekliliği, öğrencileri bilinçlendirmesi ve eğitmesi gerekçelerini dile getirmişlerdir. Bu gerekçelerin dersin amacıyla örtüştüğü görülmektedir. Dersin devam etmemesi gerektiği yönünde görüş bildiren öğrenciler ise bu görüşlerine gerekçe olarak 6 görüş ifadesi dile getirmişlerdir. Öğrenciler; medya konusunda yeterince bilinçli olunması, medya kullanımının herkesçe bilinmesi, derslerin işlenmemesi ve değişik etkinliklerle dolduruluyor olması, bu dersin yerine daha önemli derslerin verilebileceği, derse gereken ciddiyetin gösterilmemesi ve dersin misyonunu tamamlamış, görevini yerine getirmiş olması gibi gerekçeler sunmuşlardır. Bu bulgular dersin amacına uygun işlenip işlenmediğinin takip edilmesinin ve dersin tanıtımı, gerekliliği, reklamı gibi konularda daha fazla çalışmalar yapılmasının gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tüm bu verilerden ve mevcut sistemde dersin konumundan hareketle Medya Okuryazarlığı eğitiminin müstakil veya diğer derslerin içeriğinde verilmesi konusunun tekrar gündeme getirilmesinin uygun olacağı söylenebilir. Bu dersin mevcut sistemdeki durumu pek iç açıcı değildir. Öğrencilerin genellikle ana derslere katkısı olabilecek seçmeli derslere yöneldikleri görülmektedir. Bu nedenle medya okuryazarlığı eğitiminin gerekliliği ve hayati önemi düşünülerek bu eğitimin özellikle Türkçe ve Sosyal Bilgiler dersleri içerisinde verilmesinin mevcut şartlar baz alındığında daha uygun olacağı söylenebilir. Tüzel (2012) tarafından yapılan çalışmada "Türkçe dersleriyle medya okuryazarlığını ilişkilendirerek temel eğitimden itibaren bireyleri medya iletileri karşısında yetkilendirmek, medyada yer alan şiddet ve müstehcenliğin etkilerini azaltma adına önemli bir rol üstlenebilir." sonucuna varılmıştır. Gün ve Kaya (2016) tarafından yapılan çalışmada ise 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan 7 ve 8. Sınıf kazanımlarının %84 oranında medya okuryazarlığı eğitimine uygun olduğu ortaya konulmuştur. Bu oran oldukça yüksek olmakla birlikte medya okuryazarlığı eğitiminin Türkçe dersi içerisinde verilmesi gerektiği tezini destekler niteliktedir.

Öneriler

- Seçmeli Medya Okuryazarlığı dersinin mevcut sistemdeki konumu göz önüne alınarak bu eğitimin veriliş şekli tekrar gözden geçirilip düzenlemelere gidilebilir.
- Medya okuryazarlığı eğitimi Türkçe veya Sosyal Bilgiler dersleri içerisinde müstakil birer tema olarak verilebilir.
- Medya okuryazarlığının gerekliliği konusunda velileri ve öğrencileri bilinçlendirmek adına kamu spotu, reklam, tanıtım filmi, afiş vb. materyallerin sayısı ve medyadaki yayın süreleri artırılabilir.
- Okullarda medya okuryazarlığı eğitimine katkı sağlamak adına sosyal kulüplerin kurulması zorunlu tutulabilir.
- Medya okuryazarlığı konusunda öğrenmeleri bilgilendirmek adına seminer ve kurs çalışmaları düzenlenebilir.
- Medya Okuryazarlığı dersine yönelik ders kitabı, kaynak kitap vb. materyaller hazırlanabilir veya özel sektörde hazırlanmasının önü açılabilir.

Kaynaklar

- Akca, E., B., Sayımer, İ., Salı, J., B., & Başak, B., E. (2014). *Okulda siber zorbalığın nedenleri, türleri ve medya okuryazarlığı eğitiminin önleyici çalışmalarındaki yeri*. Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi, Cilt 2, 17-30.
- Akşit, F. & Dönmez, B. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin medyayı kullanmaya yönelik tutumlarının belirlenmesi*. Erciyes İletişim Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, 32-46.
- Altun, A. (2009). *Eğitim bilim açısından seçmeli medya okuryazarlığı dersi programına eleştirel bir yaklaşım*. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 3, 97-109.
- Avşar, Z. (2014). *Medya okuryazarlığı. İletişim ve Diplomasi*. Sayı 2. <http://www.iletisimvediplomasi.com/medya-okuryazarligi-prof-dr-zakir-avsar/> (Erişim Tarihi: 11.06.2017)
- Baltaş, Z. (2003). *Şiddet filmlerinde çocuk reklamları, 1. uluslararası çocuk ve iletişim konferansı: milenyumda çocuk ve iletişim*. 13-15 Ekim 2003, İstanbul, 88-97.
- Çakır, H., Koçer, M. & Aydın, H. (2012). *Medya okuryazarlığı dersini alan ve almayan ilköğretim öğrencilerinin medya izleme davranışlarındaki farklılıkların belirlenmesi*. Selçuk İletişim, 7, 3, 42-54.
- Çakmak, E. & Altun A. (2013). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programında medya okuryazarlığı eğitimi*. Eğitimde Kuram ve Uygulama, 9 (2), 152-170.
- Çepni, O., Palaz, T. & Ablak, S. (2015). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının medya ve televizyon okuryazarlık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Turkish Studies, Volume 10/11, 431-446.
- Damlapınar, Z. (2014). *Medya okuryazarlığı dersi tercihlerine göre ilköğretimdeki çocukların medya tutumları ve davranışları*. Selçuk İletişim 8 (2), 177-191.
- Gedik, M. (2015). *Türkçe öğretmeni adaylarının medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri*. A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED), 54, Erzurum, 779-809.
- Gömlüksiz, M. N. & Duman, B. (2013). *Medya okuryazarlığı dersi kazanımlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin, öğrenci ve okul yöneticilerinin görüşleri*. Turkish Studies, Volume 8/9, 265-278.
- Görmez, E. (2014). *Ortaokul öğrencilerinin medya okuryazarlığı düzeyleri*. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Ekim sayısı, 137-157.
- Gün, M. & Kaya, İ., (2016). *2015 Türkçe dersi öğretim programının (7-8. sınıflar) medya okuryazarlığı dersi eğitimine uygunluğu*. International Journal of Social Science (JASSS), Sayı: 52, 285-300.
- Hasdemir, T. A. (2012). *Gelenekselden yeni medya okuryazarlığına: Türkiye örneğinde bir değerlendirme*. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl 5, Sayı 2, 20-40.
- İnan, T. (2015). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri*. Ekev Akademi Dergisi, Yıl 19, Sayı 62, 289-306.
- Kahyaoğlu, M. & Kenanoğlu, R. (2014). *Ortaöğretim öğrencilerinin medya okuryazarlığı ile çevre konularıyla ilgili kitap okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Turkish Studies, Volume 9/2, 833-843.
- Kartal, O., Y., (2007). *Ortaöğretim 10. sınıf öğrencilerinin televizyon dizilerindeki mesajları algılamalarında medya okuryazarlığının etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kesici, A., E. & Kızılkaya, A. (2016). *Medya okuryazarlığı dersine ilişkin öğretmen görüşleri*. Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama, Cilt 6, Sayı 2, 174-189.
- Kıncal, R. Y., (2009). *Medya okuryazarlığı eğitimi*. Milli Eğitim, 181, 318-333.
- Kurudayıoğlu, M. & Tüzel, S. (2010). *21. yüzyıl okuryazarlık türleri, değişen metin algısı ve Türkçe eğitimi*. Türklük Bilimi Araştırmaları, 27, 283-298.

- Lemish, D.& Koluckı, B. (2013). *I. Türkiye çocuk ve medya kongresi bildiriler kitabı cilt 2 içinde: Medya ve erken dönem çocukluk gelişimi*. Çocuk Vakfı Yayınları, Ankara, 16.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2006). *İlköğretim medya okuryazarlığı okuryazarlığı dersi öğretim programı ve kılavuzu*. <http://www.medyaokuryazarligi.org.tr/documents/program.pdf> (Erişim Tarihi: 15.04.2016).
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2013). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu medya okuryazarlığı dersi öğretim programı*. <http://www.medyaokuryazarligi.org.tr/documents/moyprogram2014.pdf> (Erişim Tarihi: 26.04.2016)
- Mora, N. (2014). *Gençlerde medya bağımlılığı. İletişim ve Diplomasi*. Sayı 2. <http://www.iletisimvediplomasi.com/genclerde-medya-bagimlilik-prof-dr-necla-mora/> (Erişim Tarihi: 11.06.2017)
- Radyo – Televizyon Üst Kurulu [RTÜK] & Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2007). *İlköğretim medya okuryazarlığı dersi öğretim programı ve kılavuzu*. <http://www.medyaokuryazarligi.org.tr/ocuments/program.pdf> (Erişim Tarihi: 15.04.2016)
- Som, S. & Kurt, A. A. (2012). *Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeyleri*. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2(1), 106.
- Şahin, Ç. (2015). *Gelişimsel araştırma*. M., Metin, (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (344). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- T.C. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu [RTÜK], (2007). *İlköğretim medya okuryazarlığı dersi öğretmen el kitabı*. (1. Baskı). Ankara: T.C. Radyo Televizyon Üst Kurulu, 34.
- Tüzel, S. (2012). *Medya okuryazarlığı eğitiminin Türkçe dersleriyle ilişkilendirilmesi*. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 12, s. 81-96.

Extended Abstract

It is seen that glorious speed developments in science world in the last century have come to a point where they show themselves in the communication and media sector and that people can not imagine 50 years ago. Undoubtedly, these developments will continue without slowing down in the coming years. In the media sector, mankind who has met with radio and television after the written press is in a position of captivity. In recent years, with the penetration of computers and the internet into the media sector and the usage of them in person's pocket, this captivity has reached at the level that affects their future. The vulnerable situation of children, especially against the media, has made them targets. The media can have positive effects on children as well as many negative effects.

These incredible developments in the field of media and the vulnerable situation of children to the media have forced scientists to take some precautions. One of the ideas put forward against the harms of the media is the idea of educating people, especially children, about the harms of the media. With the adoption of this idea, it seems that the concept of "media literacy" has been put forward. My trainings on media were first seen in the United States and later in European countries. In our country, the concept of media literacy was first used by Radio and Television Supreme Council (RTÜK) in the Communication Committee held on 20-21 February 2003. Later in 2004, this concept was pointed out by the Platform for Prevention of Violence. A cooperation protocol was signed between Radio and Television Supreme Council, Ministry of Education and Turkish Education Board on 22 August 2006 for the election of the Media Literacy course as an elective course in the educational institutions. Following this development, an Advisory Committee created by the contributions of the Ministry of Education, RTÜK and Communication, Education and Science and Literature faculties of the and the Media Literacy Curriculum was given the last form by the commission and accepted by the Ministry of Education on 31 August 2006. This program is based on a 36-hour period and it is foreseen that this one-off lesson will be taught for an hour a week for 6th, 7th or 8th grade. During the 2006-2007 academic year, a pilot scheme was initiated at 5 primary schools in 5 provinces; in the 2007-2008 academic year, Media Literacy course started to be taught in all primary schools. The weekly course schedules of secondary schools have been changed with 4 + 4 + 4 continuous 12-year education system implemented in the 2012-2013 academic year. According to the new regulation, the implementation of Media Literacy course has also been changed and that this course will be taught as a "2" hour elective course that can be taken once in the 7th or 8th grade depending on the student's wishes, and that it will be evaluated with the mark in the following year. The Media Literacy course is still being taught in secondary schools as an elective course depending on students' preference and opened with the preference of at least 10 students.

In this research, the contributions of the elective media literacy course application to the students and the situation of the present application have been tried to be determined. The success level of the media literacy course is the main problem of how much this course contributes to the students and how much they educate the children against the harms of the media. The purpose of this research is to make an assessment by determining the contributions of elective Media Literacy lessons to the students and the awareness of the students.

In the study, a "Semi-structured Interview Form" consisting of four open-ended questions and developed by taking the expert opinion as the data collection tool was used. The purpose of this was to understand students' thoughts for the contributions of elective Media Literacy course. The sample of the research consists of twenty students from media literacy classes attending different formal education institutions. The data obtained from the participants were evaluated by the content analysis method.

In the study, the information about students' media literacy; whether they know the purpose of the course or not; whether they contribute to themselves or their colleagues, what contributions are made if they are contributed, and if they do not contribute, the main reasons for this; ideas about whether or not the media literacy course should be continued, why it should continue or not were examined. It was seen that the students answered all the questions sincerely.

As a result of the research, it was found out that students have 86,36% positive opinion and 13,64% negative opinion about Media Literacy lesson; that 70% of students know the purpose of elective Media Literacy course, and 30% do not know; 70% of the students said that the optional media literacy course contributed to themselves and their friends, and 30% did not; It was determined that 65% of the students stated that the elective Media Literacy course should be continued and 35% of them stated that it should not be continued. As a result, it was seen that students have more positive opinions about elective Media Literacy lesson, the majority understand the purpose of the course but do not know exactly its purpose, that is they focus only on one dimension, They often think that the course contributes to themselves and their friends, and they often have the idea that the course should continue. It can be said that it would be appropriate to bring forward the media literacy education in the context of individual or other lessons by considering the course from all these data and the course in the current system. This course is not as expected in the current system. It is seen that the students usually tend to choose elective course which may contribute to their main courses. For this reason, it can be said that the necessity of media literacy education and vital importance should be considered and it would be more appropriate to give this education especially in Turkish and Social Studies courses based on current conditions. Moreover, these findings reveal that it is necessary to follow up whether the course is processed for its purpose and to carry out more studies on the subjects such as introduction, necessity and advertisement of the lesson.

As a result of this research, considering the position of the elective Media Literacy course in the current system, re-glancing and regulating the way of giving this education; Media literacy education as a theme in Turkish or Social Studies courses; using public spots, advertisements, promotional films, posters etc. in order to raise the awareness of parents and the students about the necessity of media literacy; increasing the number of materials and publishing times in the media; requiring the establishment of social clubs in order to contribute to the education of media literacy in schools; organizing seminars and workshops to inform learners about media literacy; preparing materials for Media Literacy course textbook, resource book etc. or giving a chance for private sector to prepare these books can be suggested.